

Společné jmění manželů

Výrok o tom, co má nabýt jeden z bývalých manželů ze společného jmění manželů při jeho vypořádání, a výrok o pohledávce, kterou má na základě tohoto nabytí zaplatit na vypořádacím podílu druhému z bývalých manželů, jsou spjaté výroky, jeden z nich bez druhého ztrácí smysl a nemohou samostatně nabýt právní moci, když pro řízení o vypořádání společného jmění manželů platí, že z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky; takovým předpisem je i § 142 odst. 1 obč. zák. Rozsudek o vypořádání společného jmění manželů ve výroku o uložení povinnosti zaplatit vypořádací podíl není vykonatelný, jestliže dosud s ohledem na vydání opravného usnesení nenabyl právní moci výrok téhož rozsudku o tom, že věci (jichž se vypořádací podíl týká) se stávají výlučným vlastnictvím toho z manželů, kterému byla uložena povinnost k zaplacení vypořádacího podílu.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 4482/2017, ze dne 18.10.2017)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v exekuční věci oprávněné Š. S., Ž. n. D, zastoupené JUDr. L.L., advokátkou se sídlem v L.n.S., proti povinnému M. P., Ž. n. D., zastoupenému JUDr. S.S., advokátkou se sídlem v P., pro 2 026 873 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Havlíčkově Brodě pod sp. zn. 29 EXE 393/2016, o dovolání povinného proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. června 2017, č. j. 25 Co 128/2017-161, tak, že usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. června 2017, č. j. 25 Co 128/2017-161, se zrušuje a věc se vrací Krajskému soudu v Hradci Králové k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Havlíčkově Brodě pověřením ze dne 13. 5. 2016, č. j. 29 EXE 393/2016-14, pověřil soudního exekutora JUDr. J.K., Exekutorský úřad Žďár nad Sázavou, vedením exekuce na majetek povinného k uspokojení pohledávky ve výši 2 026 873 Kč, na základě vykonatelného rozsudku Okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 4. 9. 2015, č. j. 10 C 80/2009-682 (dále též jen „exekuční titul“).

Povinný podáním ze dne 20. 5. 2016 navrhl zastavení exekuce podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu s odůvodněním, že podání exekučního návrhu oprávněnou je z její strany v rozporu s právem (šikanózním výkonem práva), neboť oprávněná odmítla povinnému, jako svému bývalému manželovi, poskytnout potřebnou součinnost ke splnění vymáhaného nároku. Návrh odůvodnil tím, že exekučním titulem byly povinnému do výlučného vlastnictví přikázány nemovitosti na LV, k. ú. Ž. n. D., a to konkrétně pozemek st. parc., jehož součástí je stavba, a pozemek „chybně označený v exekučním titulu jako parc., namísto“ (dále též jen „předmětné nemovitosti“), a současně mu byla uložena povinnost uhradit oprávněné na vypořádání jejich společného jmění částku 2 026 873 Kč (tato povinnost je nyní vykonávána). K zaplacení vypořádacího podílu si povinný chtěl vzít hypoteční úvěr, avšak oprávněná odmítla podepsat prohlášení týkající se vypořádání společného jmění manželů pro finanční ústavy poskytující hypoteční úvěr a následně odmítala podepsat čestné prohlášení pro banku poskytující hypoteční úvěr, na jaký účet si přeje vyplatit hypoteční úvěr zajištěný povinným. Po podání návrhu na vklad zástavního práva banky poskytující hypoteční úvěr bylo zjištěno, že exekuční titul - rozsudek Okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 4. 9. 2016, č. j. 10 C 80/2009-682 - obsahuje chybu v psaní, když ve výroku chybně specifikuje vypořádávané nemovitosti, a z tohoto důvodu byl návrh povinného na zápis předmětných nemovitých věcí do

katastru zamítnut a výplata částky bankou oprávněné nebyla provedena ve lhůtě stanovené exekučním titulem. K návrhu povinného bylo vydáno opravné usnesení Okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 5. 5. 2016, č. j. 10 C 80/2009-759, kterým byl exekuční titul opraven a které dosud nenabýlo právní moci. Oprávněná tak podala exekuční návrh za situace, kdy neposkytla povinnému potřebnou součinnost a za situace, kdy se povinný nemohl ujmout svých vlastnických práv k nemovitým věcem, které měl nabýt oproti poskytnutí vypořádacího podílu, což ve svém následku znamenalo, že nemohl splnit povinnost k zaplacení vypořádacího podílu ve lhůtě stanovené v rozsudku.

Okresní soud v Havlíčkově Brodě usnesením ze dne 29. 3. 2017, č. j. 29 EXE 393/2016-122, exekuci zastavil a rozhodl, že oprávněná je povinna zaplatit náklady exekuce ve výši 7 865 Kč k rukám soudního exekutora JUDr. J.K., že oprávněná je povinna zaplatit povinnému na náhradě nákladů řízení 90 045 Kč k rukám jeho právního zástupce, a že příkaz k úhradě nákladů exekuce vydaný soudním exekutorem JUDr. J.K. dne 17. 5. 2016, č. j. 038 EX 382/16-16, se zrušuje. Dospěl k závěru, že oprávněná svým jednáním neposkytla součinnost povinnému k zajištění plnění jemu uložené povinnosti, ačkoliv „úkony povinného byly zcela v jejím zájmu“ a z toho důvodu nelze podání návrhu na nařízení exekuce oprávněnou primárně chápat jako nutný a nezbytný krok k vymožení pohledávky oprávněné, nýbrž jako zneužití práv a postup šikanózního charakteru, neboť bylo téměř jisté, že povinný dostojí své povinnosti a vypořádací podíl oprávněné uhradí, byť vzhledem k nastalým okolnostem, které ale nezavinil, možná krátce po stanovené lhůtě k plnění. Z tohoto důvodu soud prvního stupně exekuci zastavil a vzhledem k tomu, že zastavení exekuce zavinila oprávněná, uložil jí povinnost k náhradě nákladů exekuce i náhradě nákladů řízení.

K odvolání oprávněné Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 30. 6. 2017, č. j. 25 Co 128/2017-161, usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že návrh na zastavení exekuce zamítl a rozhodl, že povinný je povinen nahradit oprávněné na náhradě nákladů řízení u soudu prvního stupně ve výši 56 811 Kč k rukám její právní zástupkyně a že povinný je povinen nahradit oprávněné na náhradě nákladů odvolacího řízení ve výši 22 861 Kč k rukám její právní zástupkyně. Odvolací soud se neztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že podání exekučního návrhu oprávněné bylo zneužitím práva na soudní ochranu, neboť okolnost, že se oprávněná nevzdala práva na odvolání proti opravnému usnesení exekučního titulu, je pouze marginální skutečností. V projednávané věci pochybil soud v nalézacím řízení, když po nabytí právní moci exekučního titulu dne 29. 2. 2016 tento nezaslal katastrálnímu úřadu včas do 30. 3. 2016, ale doručil jej až dne 20. 4. 2016 a chyba v exekučním titulu tak vyšla najevo opožděně a „bylo zapotřebí překotného řešení ve formě realizovaného či vyžadovaného vzdání se práva proti opravnému usnesení“. Odvolací soud rovněž dospěl k závěru, že povinný měl již v nalézacím řízení o vypořádání společného jmění manželů zvažovat, zda bude schopen obstarat si finanční krytí k zaplacení vypořádacího podílu a zda bude moci tomuto závazku dostát. To, že povinný začal konat až za běhu pariční lhůty a po oprávněné požadoval, aby mu poskytla součinnost pro získání úvěru, nelze klást k tíži oprávněné, když oprávněná povinnému dostatečnou součinnost poskytla tím, že mu sdělila číslo účtu u peněžního ústavu. Odvolací soud tak dospěl k závěru, že důvod k zastavení exekuce není dán.

Proti tomuto usnesení podal povinný dovolání. Ve svém dovolání namítá, že oprávněná zneužila svého postavení a navrhla nařízení exekuce proti povinnému za situace, kdy věděla, že důvodem, proč povinný uloženou povinnost nesplnil, je pochybení na straně nalézacího soudu, a za těchto okolností mu neposkytla součinnost, ani nenechala časový prostor k nápravě, z čehož je zřejmé, že účelem exekučního řízení vedeného oprávněnou není vymožení pohledávky, ale poškození povinného. Povinný tedy považuje za nepřijatelný právní názor odvolacího soudu, že se oprávněná domáhá exekuce na vypořádací podíl ze společného jmění manželů za situace, kdy se on sám nemůže domoci práv, které má z rozsudku sám získat (konkrétně zápisu svého výlučného vlastnického práva k nemovitostem, která měl nabýt na základě téhož rozsudku o vypořádání společného jmění manželů).

Povinný navrhl, aby dovolací soud usnesení odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dovolatel současně učinil návrh na odklad vykonatelnosti napadeného rozhodnutí.

Oprávněná ve svém vyjádření uvedla, že povinnému poskytla potřebnou součinnost, kterou po ní bylo možné požadovat, když podepsala pro úvěrující banku potvrzení o jejím bankovním spojení a doručila jej právní zástupkyni povinného. Oprávněné přitom nelze klást k tíži skutečnost, že ve výroku exekučního titulu došlo k písařské chybě; vznikla-li touto chybou povinnému škoda, může se domáhat náhrady škody po státu, ve vztahu mezi účastníky řízení však toto pochybení nemá právní význam. Postup oprávněné byl v souladu se zákonem a napadá-li povinný tato zjištění, napadá tím skutková zjištění soudů nižších stupňů a jeho dovolání tedy není přípustné. Oprávněná navrhla, aby dovolací soud dovolání povinného odmítl nebo zamítl.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) věc projednal podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 29. 9. 2017 (srov. čl. II bod 2 zákona č. [296/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony) – dále jen „o. s. ř.“. Je nepochybné, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř. Podstata právního problému, který popisuje povinný, spočívá mimo jiné ve vyřešení právní otázky, zda je vykonatelný rozsudek o vypořádání společného jmění manželů ve výroku o uložení povinnosti zaplatit vypořádací podíl, jestliže dosud (s ohledem na vydání opravného usnesení) nenabyl právní moci výrok téhož rozsudku o tom, že věci (jichž se vypořádací podíl týká) se stávají výlučným vlastnictvím toho z manželů, kterému byla uložena povinnost k zaplacení vypořádacího podílu. Protože tato otázka dosud nebyla v rozhodovací praxi dovolacího soudu ve všech souvislostech řešena, je dovolání do napadeného usnesení přípustné podle § 237 o. s. ř. Dovolací soud přezkoumal napadené usnesení ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř. bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání povinného je opodstatněné.

V projednávané věci je exekučním titulem rozsudek Okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 4. 9. 2015, č. j. 10 C 80/2009-682, jímž bylo vypořádáno společné jmění oprávněné a povinného tak, že ze společného jmění účastníků (povinného a oprávněné) se do výlučného vlastnictví přikazuje a) žalobkyni (oprávněné) 1. osobní automobil registrační značky, 2. nemovitě věci zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro V., katastrální pracoviště H. B., v listu vlastnictví pro obec a k. ú. Ž. n. D., jako stavební pozemek, zastavěná plocha a nádvoří se stavbou, objekt bydlení, a pozemek, zahrada, 3. zůstatky na účtu u České spořitelny, a. s., ve výši 11 823,28 Kč a ve výši 30 794,26 Kč, a b) žalovanému (povinnému) 1. valníkovaný nákladní přívěs státní poznávací značky, 2. nemovitě věci zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro V., Katastrální pracoviště H. B., v listu vlastnictví pro obec a k. ú. Ž. n. D., jako stavební pozemek, zastavěná plocha a nádvoří, se stavbou, rodinný dům, a pozemek, zahrada, 3. zůstatek na účtu u Československé spořitelny, a. s., ve výši 24 215,48 Kč, 4. zůstatek na účtu u Českomoravské stavební spořitelny, a. s., ve výši 70 274,70 Kč (výrok I.), dále byla žalobkyni (oprávněné) přikázána pohledávka České spořitelny, a. s., ve výši 62 144,99 Kč (výrok II.), žalovanému (povinnému) byla přikázána pohledávka České spořitelny, a. s., ve výši 17 477,69 Kč (výrok III.), žalovanému (povinnému) byla uložena povinnost zaplatit žalobkyni (oprávněné) na vyrovnání podílu částka 2 026 873 Kč (výrok IV.), jež je nyní předmětem exekuce, a bylo rozhodnuto o nákladech řízení (výroky V., VI.). Tento exekuční titul, byl k návrhu povinného ve výroku I. písm. b) bod 2 (konkretizace nemovitostí připadajících do vlastnictví povinného) opraven pro chybu v psaní opravným usnesením Okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 5. 5. 2016, č. j. 10 C 80/2009-759, které dle zjištění soudu prvního stupně nabylo právní moci dne 24. 5. 2016, tak, že pozemek - zahrada má číslo parcelní. Od tohoto data znovu běžela lhůta pro podání odvolání do opraveného výroku i (jak bude níže vysvětleno) i do výroku o vypořádacím podílu (ustanovení § 204

odst. 1 věta druhá o. s. ř.). Z žádosti exekutora JUDr. Jiřího Komárka, Exekutorský úřad ve Žďáru nad Sázavou, o pověření a nařízení exekuce ze dne 9. 5. 2016 vyplývá, že exekuční řízení na návrh oprávněné ohledně výroku IV. předmětného rozsudku (ukládajícího povinnému povinnost k vyrovnání vypořádacího podílu ve výši 2 026 873 Kč) bylo zahájeno dne 9. 5. 2016, a je vedeno u Okresního soudu v Havlíčkově Brodě, který pověřil vedením exekuce pověřením ze dne 13. 5. 2016 JUDr. J.K., Exekutorský úřad ve Žďáru nad Sázavou.

Dovolací soud v rozsudku ze dne 5. 2. 2008, sp. zn. 22 Cdo 3307/2006, uveřejněném v časopise Soudní rozhledy, 2008, č. 8, str. 284, vysvětlil, že při soudním vypořádání zákonného majetkového společenství manželů jde o spor, v němž určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky vyplývá z právního předpisu; proto odvolací soud není vázán rozsahem podaného odvolání. V řízení o vypořádání majetkového společenství manželů tak není možné, aby některý z výroků provádějících toto vypořádání nabyl samostatně právní moci (a ani vykonatelnosti, je-li navázána na právní moc), a to bez ohledu na případné vyznačení doložky právní moci. Soudní rozhodnutí nabývá právní moci ze zákona; skutečnost, že na rozhodnutí snad byla nesprávně vyznačena právní moc dosud nepravomocného rozhodnutí, nemá pro nabytí právní moci význam. Tyto závěry následně akceptovala rozhodovací praxe, srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2013, sp. zn. 22 Cdo 1326/2012, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 12. 2016, sp. zn. 22 Cdo 3831/2016, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2010, sp. zn. 22 Cdo 1046/2008.

Z uvedeného plyne, že výrok o tom, co má nabyt jeden z bývalých manželů ze společného jmění manželů při jeho vypořádání, a výrok o pohledávce, kterou má na základě tohoto nabytí zaplatit na vypořádacím podílu druhému z bývalých manželů, jsou spjaté výroky, jeden z nich bez druhého ztrácí smysl a nemohou samostatně nabyt právní moci, když pro řízení o vypořádání společného jmění manželů platí, že z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky; takovým předpisem je i § 142 odst. 1 obč. zák. Proto i v projednávané věci vykonatelnost výroku, jímž byla povinnému uložena povinnost k vyplacení 2 026 873 Kč jako vypořádacího podílu, nemůže nastat jinak, než právní moc rozsudku v té jeho části, v níž povinný naproti této povinnosti nabyl výlučné vlastnické právo k vypořádaným nemovitostem. Jestliže bylo v projednávané věci exekuční řízení zahájeno dne 9. 5. 2016 (jak vyplývá z žádosti exekutora JUDr. J.K., Exekutorský úřad ve Žďáru nad Sázavou, o pověření a nařízení exekuce ze dne 9. 5. 2016) a opravné usnesení ohledně exekučního titulu v části týkající se identifikace pozemků bylo vydáno dne 5. 5. 2016 a nabylo právní moci až 24. 5. 2016, je rovněž nutné zkoumat, zda měla oprávněná v době zahájení exekučního řízení vykonatelný exekuční titul a zda není na místě exekuci zastavit podle § 268 odst. 1 písm. a) o. s. ř. Teprve za situace, kdy by podání exekučního návrhu bylo na místě z pohledu formálního pokládat za výkon práva, bylo by na místě se zabývat námitkou dovolatele, zda se v daném případě ze strany oprávněné jednalo o na první pohled dovolený, avšak šikanózní výkon práva. Z výše uvedeného se totiž podává, že rozsudek o vypořádání společného jmění manželů ve výroku o uložení povinnosti zaplatit vypořádací podíl není vykonatelný, jestliže dosud s ohledem na vydání opravného usnesení nenabyl právní moci výrok téhož rozsudku o tom, že věci (jichž se vypořádací podíl týká) se stávají výlučným vlastnictvím toho z manželů, kterému byla uložena povinnost k zaplacení vypořádacího podílu.

Usnesení odvolacího soudu tedy není správné, neboť odvolací soud se s právě popsanou otázkou nevypořádal. Protože nejsou dány podmínky pro zastavení dovolacího řízení, pro odmítnutí dovolání, pro zamítnutí dovolání nebo pro změnu usnesení odvolacího soudu, Nejvyšší soud napadené usnesení podle ustanovení § 243e odst. 1 o. s. ř. zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu (Krajskému soudu v Hradci Králové) k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta první o. s. ř.).

zdroj: www.nsoud.cz

Další články:

- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)